

B.Ed. 3rd sem
Marathi

Regular

AC-1548

Bachelor of Education (B.Ed.) -Semester—III Examination
PEDAGOGY OF A SCHOOL SUBJECT ONE (PART-II)
(English, Marathi, Hindi, Urdu, Biological Science, Mathematics, Commerce)
Paper : CP-302

Time : Two Hours]

[Maximum Marks : 35

MARATHI

सूचना :—(1) सर्व प्रश्न सोडवा.

(2) विषय व माध्यम उत्तरपुस्तिकेवर स्पष्टपणे लिहा.

(3) प्रत्येक विषयासाठी कमाल 35 गुण आहेत.

1. अध्ययन स्रोतांची संकल्पना, गरज आणि महत्व स्पष्ट करा. 15
किंवा
तंत्रज्ञानावर आधारित अध्ययन स्रोत कोणते ? गुणदोषांसह त्यांचे वर्णन करा. 15
2. (अ) मराठी भाषिक कौशल्यासाठी वाचन कौशल्याची आवश्यकता स्पष्ट करा. 5
(ब) भाषण कौशल्याचे महत्व स्पष्ट करा. 5
किंवा
(क) भाषा प्रणाली अंतर्गत ध्वनीशास्त्राची संकल्पना स्पष्ट करा. 5
(ड) भाषिक कौशल्यासाठी लेखन कौशल्याची गरज स्पष्ट करा. 5
3. (अ) मराठी विषय शिक्षकाच्या व्यावसायिक वृद्धिसाठी कार्यशाळेचे महत्व स्पष्ट करा. 5
(ब) भाषा शिक्षकाच्या व्यावसायिक वृद्धीसाठी NCERT चे महत्व स्पष्ट करा. 5
किंवा
(क) मराठी विषयाच्या शिक्षकाचे स्वभाव गुण स्पष्ट करा. 5
(ड) मराठी शिक्षकांकरिता सेवाअंतर्गत प्रशिक्षण कार्यक्रमाचे महत्व स्पष्ट करा. 5

B.Ed. 3rd sem

Regular

Marathi

AC-1544

Bachelor of Education (B.Ed.) Semester—II Examination
PEDAGOGY OF A SCHOOL SUBJECT ONE (PART-I)
(English, Marathi, Hindi, Urdu, Biological Science, Mathematics, Commerce)
Paper : CP-203

Time : Two Hours]

[Maximum Marks : 35

MARATHI

- सूचना :—(1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
(2) विषय व माध्यम उत्तरपुस्तिकेवर स्पष्टपणे लिहा.
(3) प्रत्येक विषयासाठी कमाल 35 गुण आहेत.

1. सातत्यपूर्ण सर्वकष मूल्यमापनाची संकल्पना स्पष्ट करून मराठी विषय मूल्यमापनात त्याचा उपयोग सोदाहरण स्पष्ट करा. 15

किंवा

मराठी विषयातील कोणत्याही एका घटकावर आधारित संविधान तक्रारद्वारे घटकचाचणी तयार करा. 15

2. (अ) अभ्यासपूरक उपक्रमांचे महत्व स्पष्ट करा. 5

(ब) नियोजनाचा अर्थ व महत्व स्पष्ट करा. 5

किंवा

(क) मराठी अध्यापनात नाट्यीकरण पद्धतीचे महत्व स्पष्ट करा. 5

(ड) प्रस्तावना (सज्जता प्रवर्तन) या कौशल्याची माहिती लिहा. 5

3. (अ) त्रिभाषा सूत्र स्पष्ट करा. 5

(ब) मराठी अध्यापनाच्या सामान्य उद्दिष्टांवर चर्चा करा. 5

किंवा

(क) शालेय अभ्यासक्रमात मराठीचे महत्व स्पष्ट करा. 5

(ड) मराठी भाषेची सांस्कृतिक भूमिका स्पष्ट करा. 5

B.Ed 3rd sem

Hindi

Regular

AC-1548

Bachelor of Education (B.Ed.) Semester—III Examination
PEDAGOGY OF A SCHOOL SUBJECT ONE (PART-II)
(English, Marathi, Hindi, Urdu, Biological Science, Mathematics, Commerce)

Paper : CP-302

Time : Two Hours

[Maximum Marks : 35]

HINDI

सूचना :—(1) सभी प्रश्न हल कीजिए।

(2) उत्तर-पुस्तिका पर अपना विषय एवं माध्यम स्पष्ट रूप से लिखिये।

(3) हर विषय के लिए अधिकतम 35 अंक हैं।

1. चर्चा सत्र, परिषद एवं कार्यशालाओं का महत्व विस्तार से लिखिए।

15

अथवा

हिन्दी अध्यापक की व्यावसायिक वृद्धि के लिये राज्य शिक्षा, अनुसंधान एवं प्रशिक्षण संस्था (SCERT) राष्ट्रीय शिक्षा, अनुसंधान एवं प्रशिक्षण संस्था (NCERT) का महत्व स्पष्ट कीजिए।

15

2. (अ) अभ्यास कौशलों की आवश्यकता पर चर्चा कीजिए।

5

(ब) हिन्दी भाषा में वाक्य रचनाओं के नियम स्पष्ट कीजिए।

5

अथवा

(क) श्रवण कौशल के बौद्धिक अंगों की चर्चा कीजिए।

5

(ख) लेखन कौशल के प्रकार लिखिए।

5

3. (अ) छात्रकार्यपुस्तिका के गुण-दोष लिखिए।

5

(ब) 'अध्ययन-अधिगम स्रोत' यह संकल्पना स्पष्ट कीजिए।

5

अथवा

(क) "अध्यापक हस्तपुस्तिका अध्यापन में दिशा निर्देशन का कार्य करती है।" इस विधान की चर्चा कीजिए।

5

(ख) माषिक विभिन्नताओं का परिणाम हिन्दी पर कैसे पड़ता है ? उदाहरण देकर लिखिए।

5

B. Ed. 3rd sem

Regular

English

70682
AC-1548

Bachelor of Education (B.Ed.) Semester—III Examination
PEDAGOGY OF A SCHOOL SUBJECT ONE (PART-II)
(English, Marathi, Hindi, Urdu, Biological Science, Mathematics, Commerce)
Paper : CP-302

Time : Two Hours]

[Maximum Marks : 35

ENGLISH

Note :—(1) Solve all questions.

(2) Write the subject and medium clearly on answer book.

(3) Maximum Marks for each subject are 35.

1. What do you mean by technological based learning resources ? State the various technological based learning resources. Explain their merits and demerits. 15

OR

Explain the concept, need and importance of learning resources. 15

2. (A) Describe the importance of writing skill in English language learning. 5
(B) Explain the need of listening skill in language learning. 5

OR

- (C) What is meant by Reading Skill ? Explain the need of reading skill in English language learning. 5

(D) Explain the basic concept of phonology and morphology. 5

3. (A) What are the qualities of effective English teacher ? 5
(B) Explain the importance of SCERT for the professional growth of English teacher. 5

OR

(C) What do you mean by Workshop ? State the importance of workshops for the professional growth of English teacher. 5

(D) How should be the attitude of English teacher ? 5

B. Ed 3rd sem

Regular

Maths

7075/
AC-1548

Bachelor of Education (B.Ed.) Semester—III Examination
PEDAGOGY OF A SCHOOL SUBJECT ONE (PART-II)
(English, Marathi, Hindi, Urdu, Biological Science, Mathematics, Commerce)
Paper : CP-302

Time : Two Hours]

[Maximum Marks : 35

(मराठी माध्यम)

सूचना :—(1) सर्व प्रश्न सोडवा.

(2) विषय व माध्यम उत्तरपुस्तिकेवर स्पष्टपणे लिहा.

(3) प्रत्येक विषयासाठी कमाल 35 गुण आहेत.

1. गणित विषयात अभ्यासपूरक उपक्रमाचे महत्व सांगून कोणकोणत्या अभ्यासपूरक उपक्रमांचे आयोजन करा ? त्यापैकी कोणत्याही दोन उपक्रमांचे सविस्तर वर्णन करा. 15

किंवा

गणित अध्यापनात कोणकोणती शैक्षणिक साधने उपयोगात आणाल ? गणित अध्यापनात संगणक व एल.सी.डी. प्रक्षेपकाचे महत्व सोदाहरण स्पष्ट करा. 15

2. (अ) गणित शिक्षकाकरीता कोणती गुणवैशिष्ट्ये आवश्यक आहेत ? स्पष्ट करा. 5

(ब) गणित विषयाच्या विद्यार्थ्यांकरीता कार्यपुस्तिकेची गरज स्पष्ट करा. 5

किंवा

(क) गणित शिक्षकाच्या व्यावसायिक वाढीकरीता गणित शिक्षक संघटनेची भूमिका विशद करा. 5

(ड) एन.सी.ई.आर.टी. (2006) द्वारा 'गणिताचे अध्यापन' यावर प्रसिद्ध केलेला अहवाल स्पष्ट करा. 5

3. (अ) गणित विषयात मूल्यमापनाचा हेतू स्पष्ट करा. 5

(ब) गणित विषयात उपचारात्मक अध्यापनाचे महत्व स्पष्ट करा. 5

किंवा

(क) 'समस्या निराकरण क्षमता' ही संकल्पना स्पष्ट करा. 5

(ड) सातत्यपूर्ण सर्वकष मूल्यमापन (CCE) म्हणजे काय ? त्याची प्रक्रीया स्पष्ट करा. 5

B.Ed. 3rd sem
Maths

P-7

Regular
11

70740
AC-1548

Bachelor of Education (B.Ed.) Semester—III Examination
PEDAGOGY OF A SCHOOL SUBJECT ONE (PART-II)
(English, Marathi, Hindi, Urdu, Biological Science, Mathematics, Commerce)
Paper : CP-302

Time : Two Hours]

[Maximum Marks : 35

MATHEMATICS

Note :—(1) Solve all questions.

(2) Write the subject and medium clearly on answer book.

(3) Maximum Marks for each subject are 35.

1. State the importance of co-curricular activities in Mathematics. Which co-curricular activities will you organise while teaching Mathematics ? Explain any two of them in detail. 15

OR

Which are the teaching aids to be used in Mathematics ? Illustrate the importance of computer and LCD projector in teaching of Mathematics. 15

2. (A) Which are the essential qualities for a Mathematics Teacher ? Explain. 5
(B) Explain the need of work-book for the students of Mathematics. 5

OR

(C) State the role of Mathematics Teachers Association in the professional growth of Mathematics Teacher. 5

(D) Explain the report published by NCERT (2006) on 'Teaching of Mathematics'. 5

3. (A) Explain the purpose of Evaluation in Mathematics subject. 5
(B) Explain the importance of Remedial teaching in Mathematics subject. 5

OR

(C) Explain the concept of 'problem solving ability'. 5

(D) What is meant by Continuous Comprehensive Evaluation (CCE) ? Explain its procedure. 5